

Prestavitev gotskega svetilnika pred mariborsko stolnico. — Foto M. Teržan

Déplacement d'un phare gothique devant la cathédrale de Maribor. — Photo M. Teržan

vočasna ugotovitev še neodkritih slik bi tudi opozarjala na previdno obravnavo notranjščin in posredno preprečila posege, ki utegnejo povzročiti nepopravljivo škodo (Sv. Andrej pri Moravčah!). — I. K.

LOŽE. ZSV Gorica je dal soglasje KS Vipava na njen predlog, da z dotalnim herbicidom uniči bršljan, ki je obrasel zunanjščino graščine in garaž na Ložah. — E. S.

MANČE PRI VIPAVI. ZSV Gorica je dobil obvestilo, da je izginilo kamnito znamenje iz leta 1684, postavljeno ob zavoju ceste v Mančah pri Vipavi. ZSV je poskušal dognati kaj več o neznanem storilcu, vendar niti njemu niti organom javne varnosti doslej ni uspelo zaslediti storilca. — E. S.

MARIBOR. Gotski svetilnik iz 1517 (kamen) je bil prenesen z jv. strani stolne cerkve na SZ urejene ploščadi. Svetilnik je bil umazan in okrušen. Iz kamna smo napravili vse manjkajoče dele in jih pritrdili s štifti in lepilom za kamen. Zelo uničene line so domodelirane in zasteklene z okroglimi stekli, zalitimi s svincem. Skozi svetilnik smo napejlali električno žico in namestili svetilko. Vse je očiščeno in skrajšano s sirko-vo krtačo. Restavriral in fotografsko dokumentiral M. Teržan.

Iz j. stene stopnišča stolničnega stolpa je bil prenesen v bližino svetilnika na zato pripravljeni prostor tudi **rimski lev**, ki je bil s cementom zalit na podstavek. Razpoke so zalite s prozornim dvokomp. lepilom za kamen.

Na hiši **Slomškov trg 3** je bil očiščen grb nad glavnim vhodnim portalom. Železna vrata, okrašena z rastlinskim ornamentom, smo po varjenju premazali s »šupenpancer« črno barvo. Z vrat in železnih okenskih loputnic smo sneli medeninaste levje glave in napravili odlitke za manjkajoče, ki jih je treba še cizelirati.

Kamnita **Bakhova plastika** je bila iz betnavskega gradu prepeljana v muzej, od tam pa v delavnico našega zavoda. Kamen je aflenški peščenec, vi. 100 cm. Plastika je bila v zelo slabem stanju, kamen je razpadal, odbita je bila glava, odlomljena l. roka od ramena do zapetja, ki je naslonjeno v bok, odlomljena d. roka z vrčem, ki počiva na kolenu d. noge, ki pa je tudi odlomljena, l. nogi manjka sp. del, robovi soda, na kateri sedi figura, okrušeni, sprednji del podstavka zelo poškodovan. — Vse manjkajoče dele smo na novo izklesali iz kamna. Figura je prepojena s fluatom in decembra montirana v vogalno nišo na hotelu Orel v Mariboru. — Restavriral in dokumentiral M. Teržan.

S sodelovanjem ing. arh. Branka Kocmuta smo ponovno postavili stebra-sto **Florijanovo znamenje**. Po dokumentih, ohranjenih v muzeju, je bil napravljen idejni projekt. Peščenec smo našli za Ptujsko goro v Narapljah, kjer smo ga lomili iz žive skale. Grobo obdelane komade smo z voli privlekli do gozdne ceste, kjer smo jih naložili na kamion in prepeljali v Maribor. Na Grajskem trgu smo ogradili prometni otok, postavili delovno streho in pričeli s fino obdelavo kamnitih kvadrov. Za pomoč smo imeli tri kamnoseke iz Josipdola. Obdelani kamniti bloki so montirani na železobetonske temelje. Postavljene smo imeli lesene odre, na katerih je bil pritrdjen škripec, s katerim smo dvigovali kamnite bloke.

Kapitel je pri sondiranju pokazal zlato podlago, zato smo ga na novo pozlatili. Florijan je bil brez leve roke in zastave, draperija okrušena. Iz kamna smo napravili vse manjkajoče dele in vse premazali s fluatom. Restavriral in fotodokumentiral M. Teržan.

Marija iz Vetrinjske ulice (kamen, vi. 90 cm) je bila pripeljana v delavnico.

Pri sondiranju smo našli fragmente pozlate, prek katere je bil oljni barvni premaz. S skalpelom je posneta druga plast barve do prve pozlate. Ker je bila zelo slabo ohranjena, smo vso kamnito figuro pozlatili na mixtion. Odlomljeni venec z zvezdami je popravljen, manjkajoče zvezde novo izrezane iz pločevine, nalotane na žični venec in vse pozlačeno. Plastika je bila oktobra postavljena na svoje mesto v nišo na Vetrinjski 14. Restavriral in dokumentiral Teržan.

Baročni kip **Marije s Koroške c. šte. 24** je bil v zelo slabem stanju prinesen v delavnico. Material kamen, vi. 80 cm. Nalomljene: krona, otrokova d. roka od komolca, zmajeva glava, perut, rep in zadnja desna noga.

Pri sondiranju sem našel prvotno pozlato. S skalpeli so snete površinske plasti oljne barve. Ker je bila pozlata zelo slabo ohranjena, je bilo treba po restavriranju (iz kamna napravljene: nova krona, roka, zmajeva glava, perut, rep, zadnja desna noga) ves kip znova pozlatiti. — Restavriral, montiral in dokumentiral M. Teržan. — M. T.

MARIJA DOBJE PRI DRAMLJAH. V kamnitno znamenje iz leta 1641 je udarila strela in ga poškodovala. — I. S.

NAKLO V BELI KRAJINI. Pri evidentiranju umetnostnih spomenikov v Beli krajini so bile v podružni cerkvi v Naklem ugotovljene v prvotno gotškem in kasneje barokiziranim prezbitერიju gotske stenske slike, ki utegnejo biti, sodeč po ostrolomljenih gubah na angelovem oblačilu, iz druge polovice 15. stol. Prezbitერიj je sicer kratek, obočna shema križnega oboka je še ohranjena, vendar so rebra pri kasnejši barokizaciji odbili. Ohranjen je še talni podzidek in zašiljeno gotško okno v v. strani.

Ugotovljene, vendar še ne odkrite slike v Naklem so danes, poleg neizrazitih sledov Križanja na s. zunanjsčini južne cerkve pri Treh farah edini izpričani spomenik srednjeveškega stenskega slikarstva v Beli krajini. Številnejši pa so primeri gotško obokanih prezbitერიjev, kjer nastopa praviloma križni obok, ne glede na starost stavbe.

Slike v Naklem so — če izvozimo Tri fare — najbolj proti JV pomaknjeni spomenik srednjeveškega slikarstva na Slovenskem in hkrati tudi najbolj izpostavljeni in odmaknjeni primer. Zato bi

Florijanovo znamenje, postavljeno na Grajskem trgu v Mariboru l. 1970 — Foto M. Teržan

Oratoire-pilier de Florian, érigé sur la Place du château à Maribor en 1970. — Photo M. Teržan

bilo odkrivanje toliko bolj dragoceno, saj bi verjetno pokazalo na vpliv iz že znanih izhodišč ali popolnoma od sosedstva izolirano postojanko; ni izključena tudi možnost vpliva Kočevske, saj je »kočevsko slikarstvo« prodrlo, kot kažejo slike v cerkvi v Vidmu pri Knežji njivi ob cesti Kočevje—Črnomelj, na sam rob Bele krajine. — I. K.

NOVI KLOŠTER PRI ŠEMPETRU V SAV. DOLINI. KS je nameravala graščino preurediti v turistične namene. ZSV Celje je pričel pripravljati program prezentacije spomeniških sestavin, vendar do izvedbe zaradi pomanjkanja sredstev ni prišlo. — I. S.

OSTROŽNO BRDO. ZSV Gorica je dal lokalnim faktorjem in Župnijskemu uradu pobudo, da obnovijo cerkev sv. Kancijana, kjer se je zaradi dolgega zanemarjanja vzdrževalnih del zrušila streha. — E. S.

OTLICA. ZSV Gorica je izdal soglasje za preureditev strehe na ž. c. sv. angela varuha na Otlci. Sedanjo strešno kritino ter leseno konstrukcijo bodo zamenjali z betonskimi nosilci in planetami.